

2.3 POPREČNE OZNAKE

Poprečne oznake na kolovozu su linije zaustavljanja, pešački prelazi, prelazi biciklističkih staza i kosnici i graničnici. Jednom reči, oznake koje se na kolovozu projektuju poprečno na smer kretanja ili pod malim uglom u odnosu na osu kolovoza.

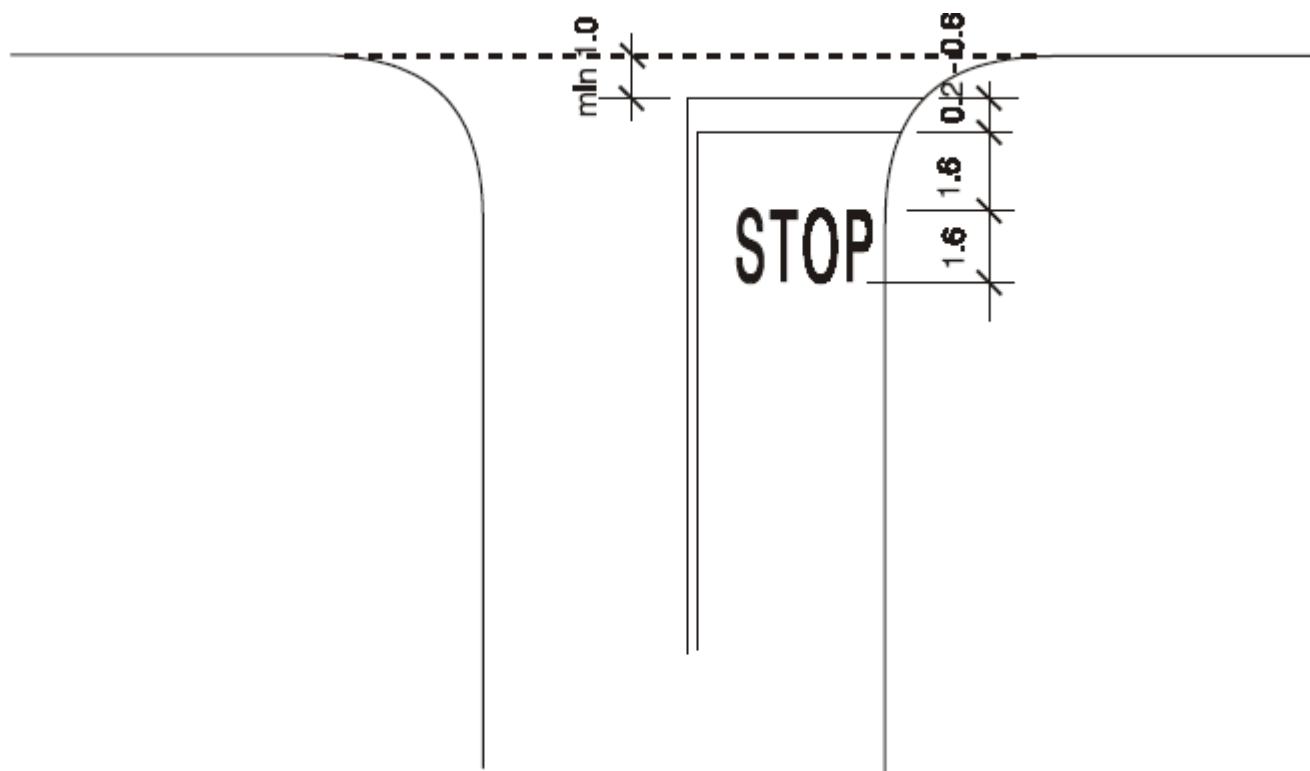
2.3.1 Linija zaustavljanja

Linija zaustavljana označava mesto na prilazu raskrsnice na kome vozač mora da zaustavi svoje vozilo obavezno (neisprekidana linija) ili prema potrebi (isprekidana linija ili trouglovi) - što se potvrđuje odgovarajućim saobraćajnim znakovima II-2 ("stop") odnosno II-1 ("trougao").

Položaj linije zaustavljanja i ugao pod kojim je vozač vidi sa svog sedišta, usloveli su da ova linija bude veće širine od uzdužnih, pa se njena širina kreće od 0,2 do 0,6 m.

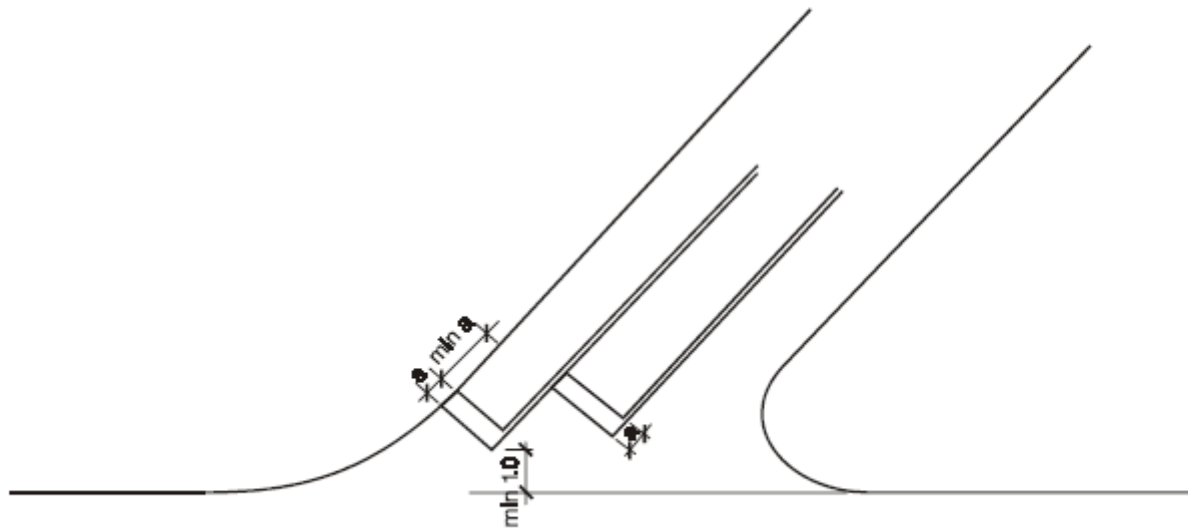
a. Neisprekidana linija zaustavljanja

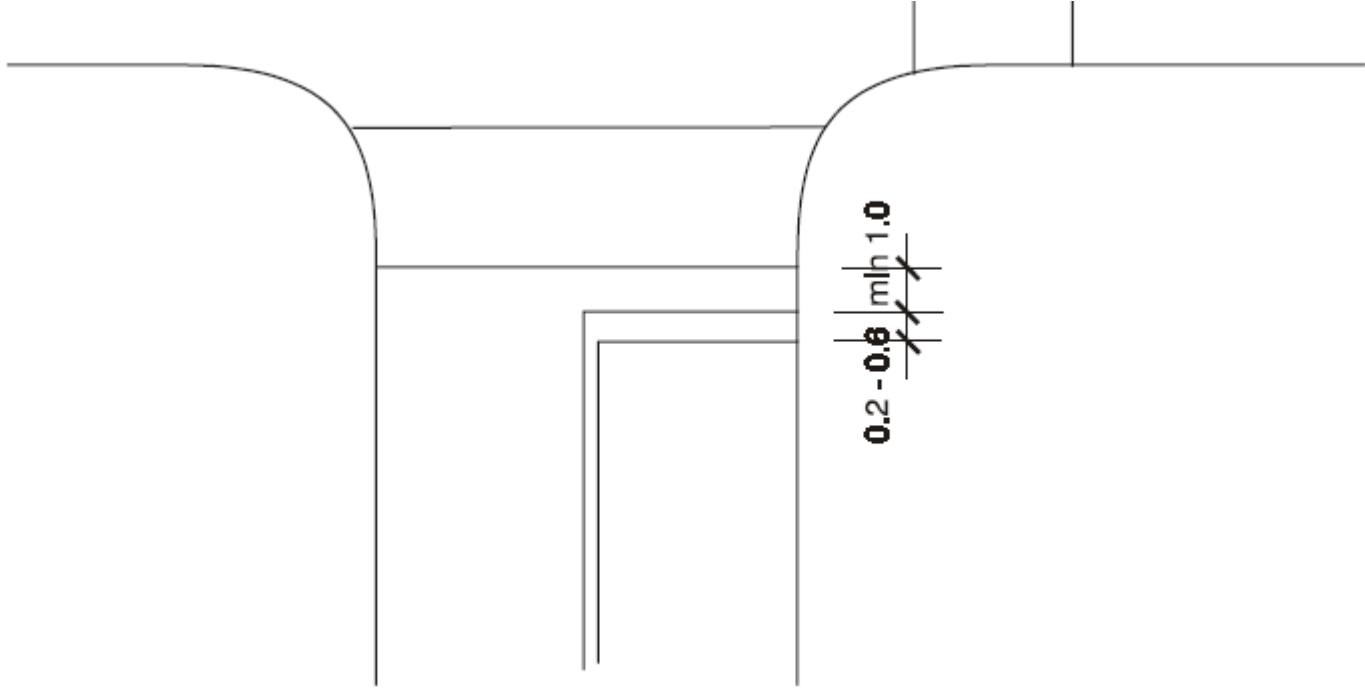
Neisprekidana linija zaustavljanja se koristi na prilazima raskrsnica na kojima je prioritet regulisan znakom II-2 ("stop") ili na raskrsnicama kontrolisanim svetlosnim signalima.

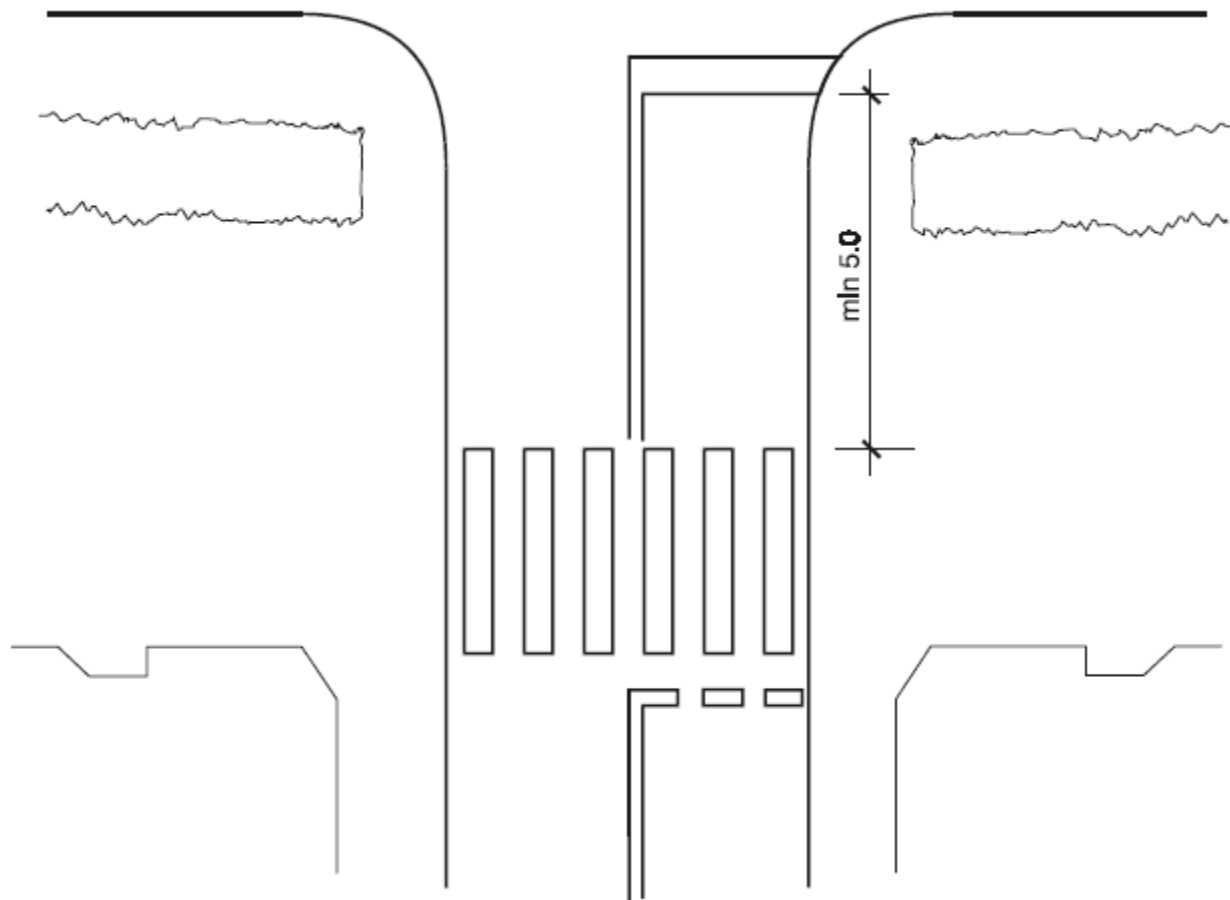

Slika 2.11

Zbog nepravilnosti geometrije raskrsnice, bilo da se radi o oštrm uglu ulivanja ili je neophodno da se obezbedi dovoljan prostor za neometano skretanje pojedinih kategorija vozila, odnosno bolja preglednost, linija zaustavljanja se projektuje stepenasto (slika 2.13).

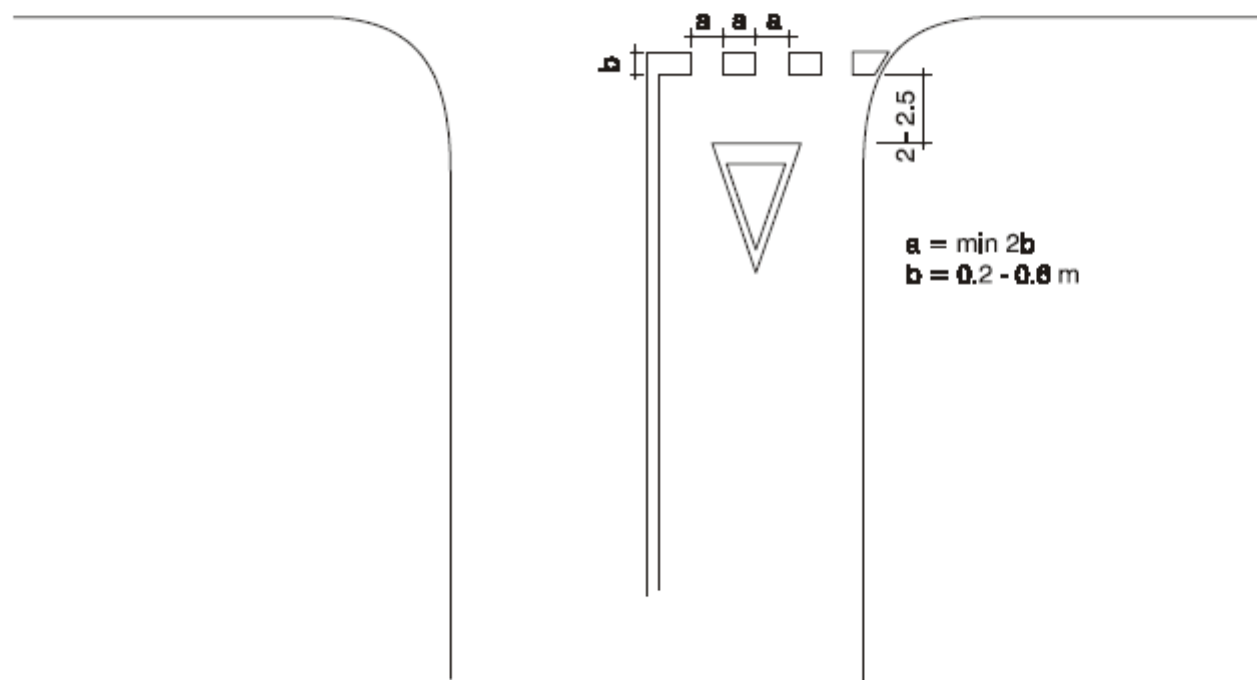

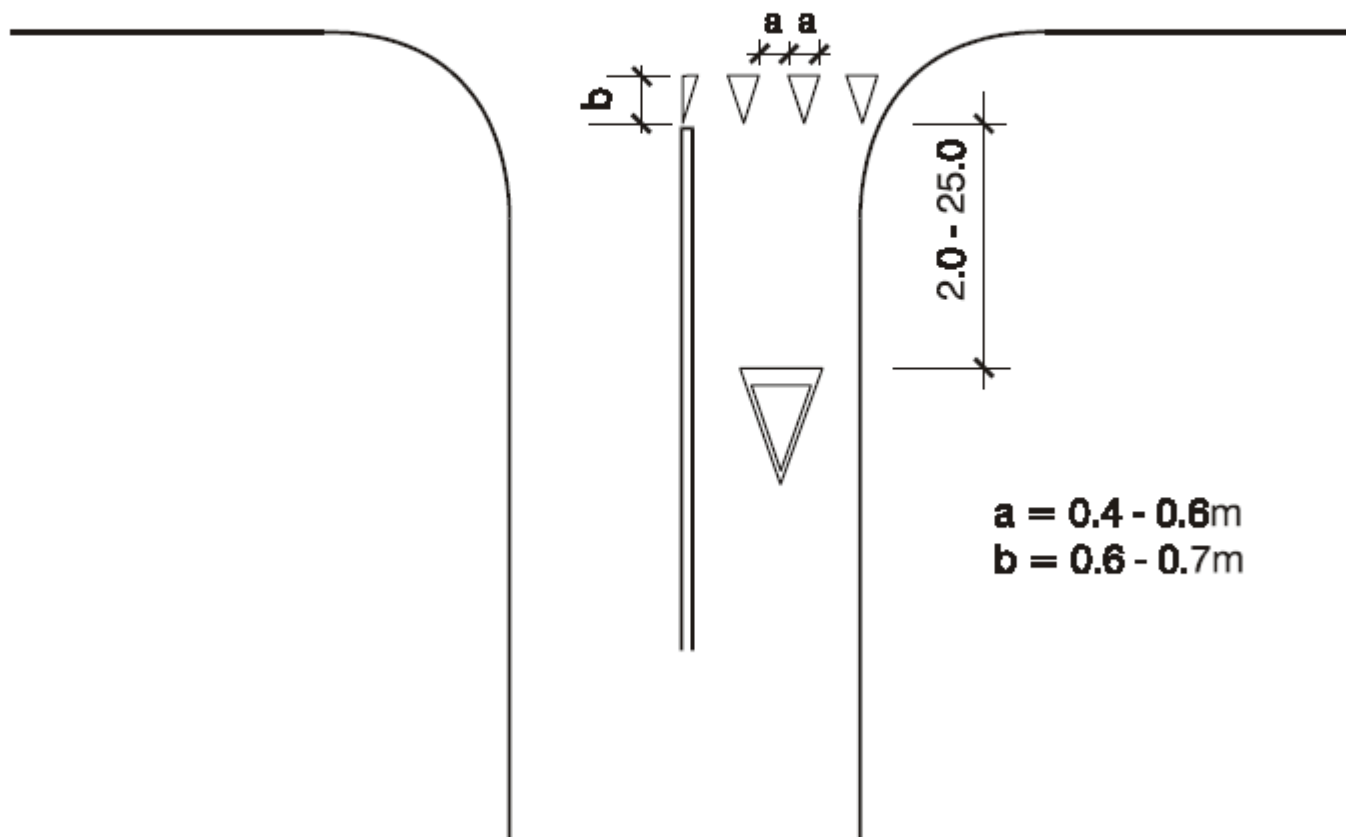
b. Isprekidana linija zaustavljanja

Isprekidana linija zaustavljanja sastavljena je od isprekidanih linija širine 0,2 do 0,6 m. Dužina linije mora biti jednaka najmanje njenoj dvostrukoj širini. Ukoliko ovu liniju ne prati odgovarajuća vertikalna signalizacija (saobraćajni znak II-1), na kolovozu mora obavezno da bude obeležen trougao (slika 2.17).

Slika 2.17

Umesto isprekidane linije, linija zaustavljanja može biti projektovana i trouglovima čiji je vrh okrenut prema vozaču koji mora da ustupi prvenstvo prolaza (slika 2.18).

2.3.2 Pešački prelazi

Pešački prelaz na ulici je površina namenjena kratanju pešaka preko kolovoza. Po pravilu, na putevima se ne projektuju pešački prelazi a njihovo projektovanje je zabranjeno na autoputevima.

Na prolazima dvotračnih puteva, posebno kroz manja naselja, projektuju se pešački prelazi ali se oni moraju dodatno osvetliti i markirati.

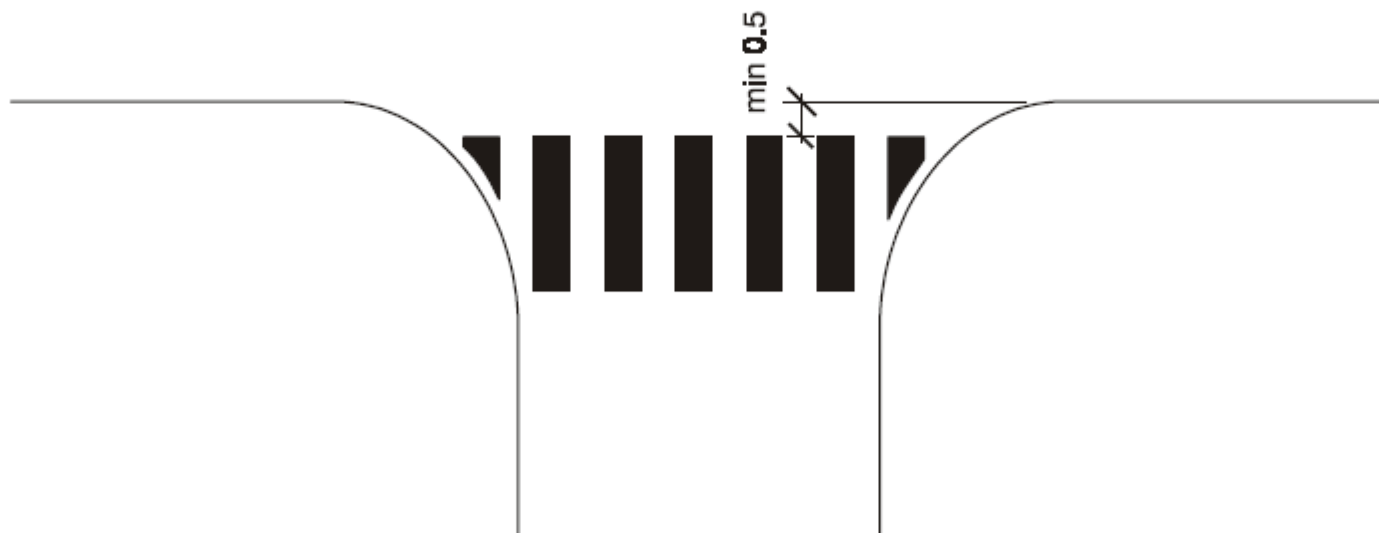
Širina pešačkog prelaza zavisi od veličine pešačkih tokova i širine kolovoza odnosno broja traka na njemu.

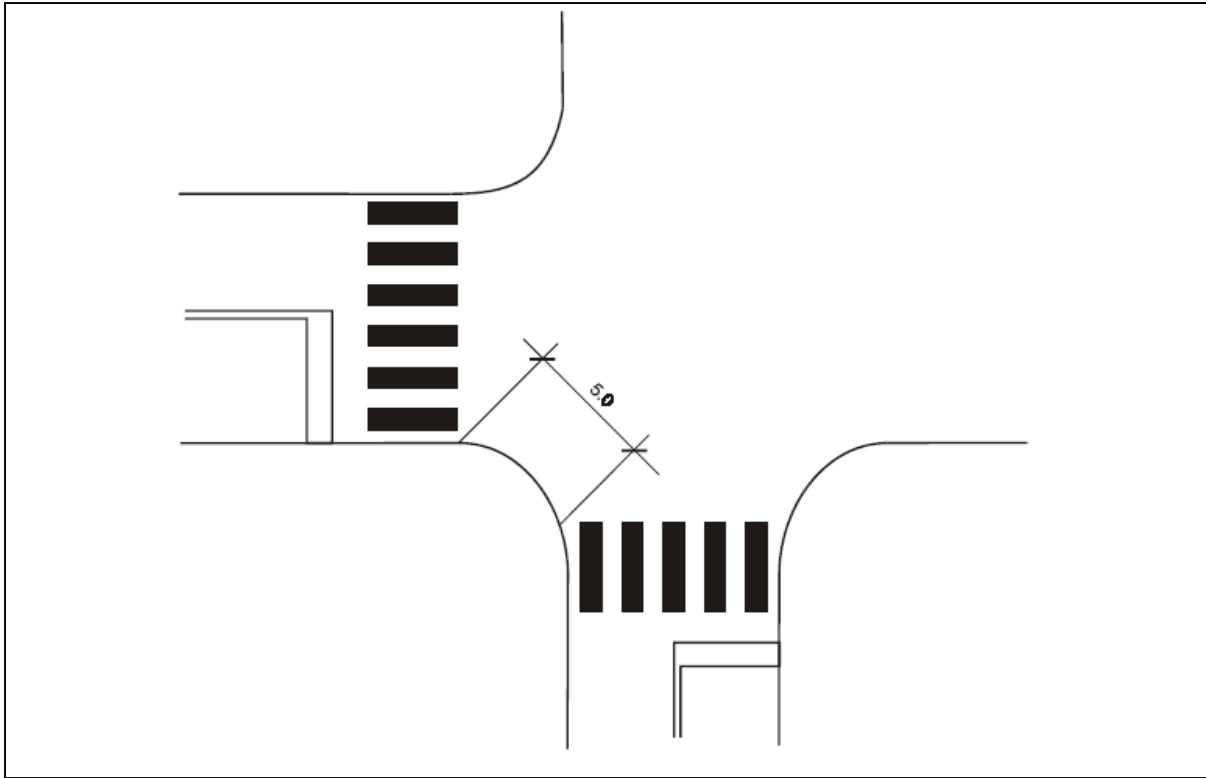
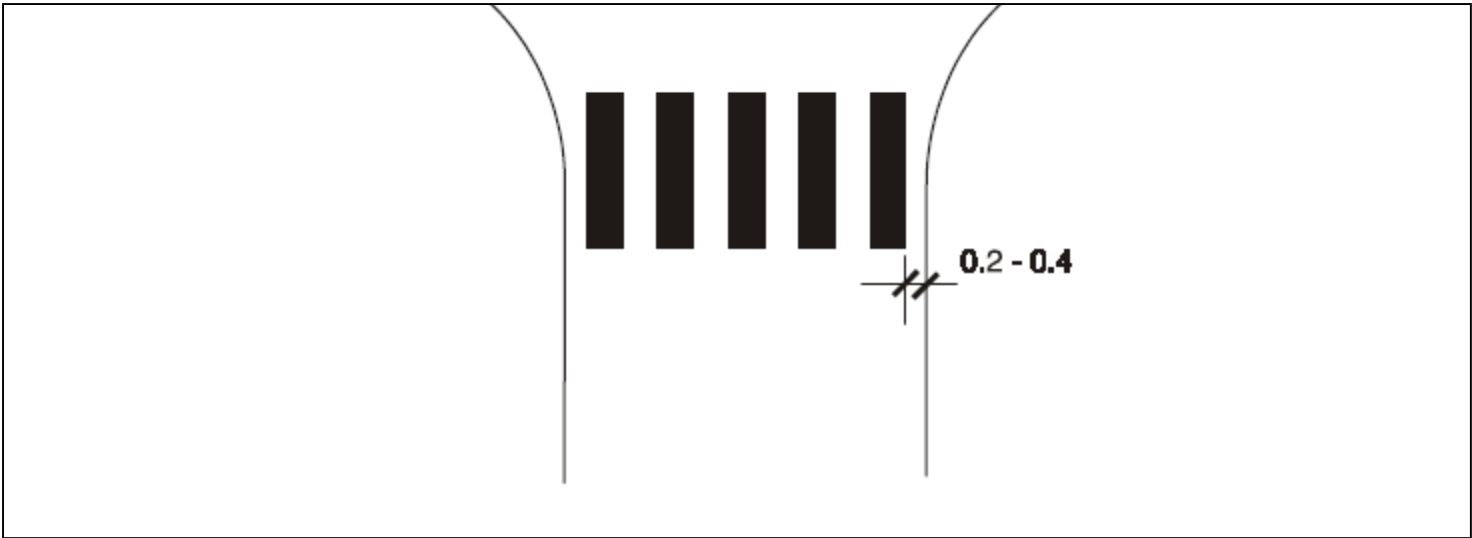
Najmanja širina iznosi 3, 0 m a najveća može da bude 8, 0 m (slika 2.19).

Pešački prelazi se moraju postaviti i kada nije ispunjen uslov veličine pešačkog toka. U takvim situacijama primenjuje se samo kriterijum širine kolovoza, pa će njegova širina biti:

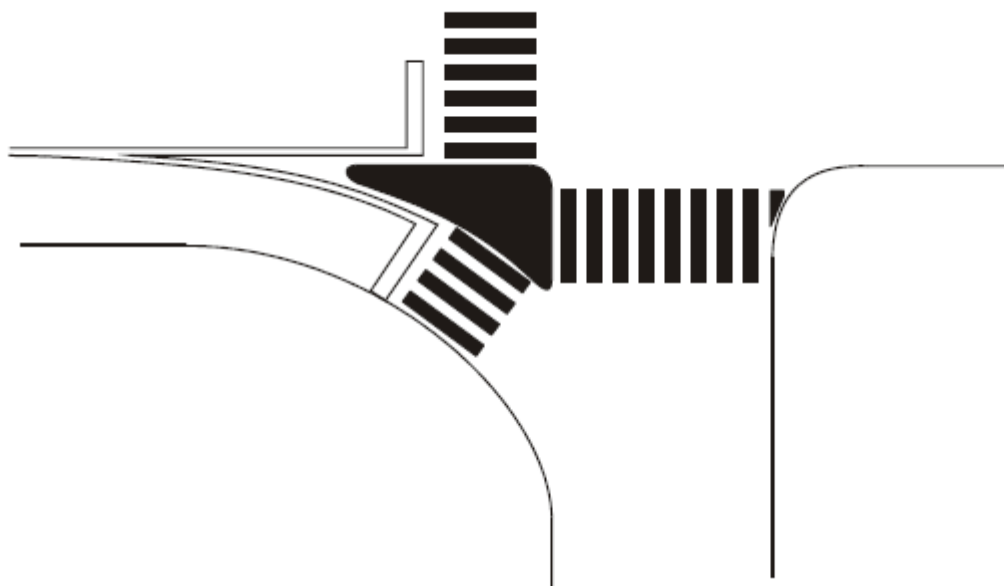
- za kolovoz sa dve trake 3, 0 m,
- za kolovoz sa 3 i 4 trake 4, 0 m,
- za kolovoz sa 5 traka 5, 0 m i više;

U naseljima se obično koriste pešački prelazi sa rasterom punih i praznih polja širine 0,5 m.

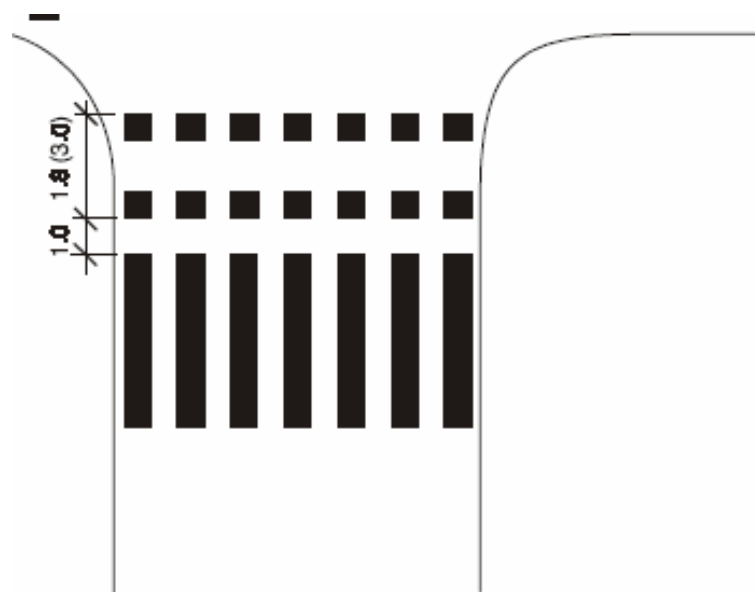

Kao što je već pomenuto, projektovanje pešačkih prelaza zahteva poznavanje ponašanja pešaka i vozila u zoni raskrsnice odnosno mesta gde se pešački prelaz postavlja.

2.3.3 PRELAZI BIKIKLISTIČKIH STAZA

Prelaz biciklističke staze na ulici je deo površine kolovoza namenjen isključivo za prelazak biciklista, bilo samostalnih bilo onih koji guraju bicikl.

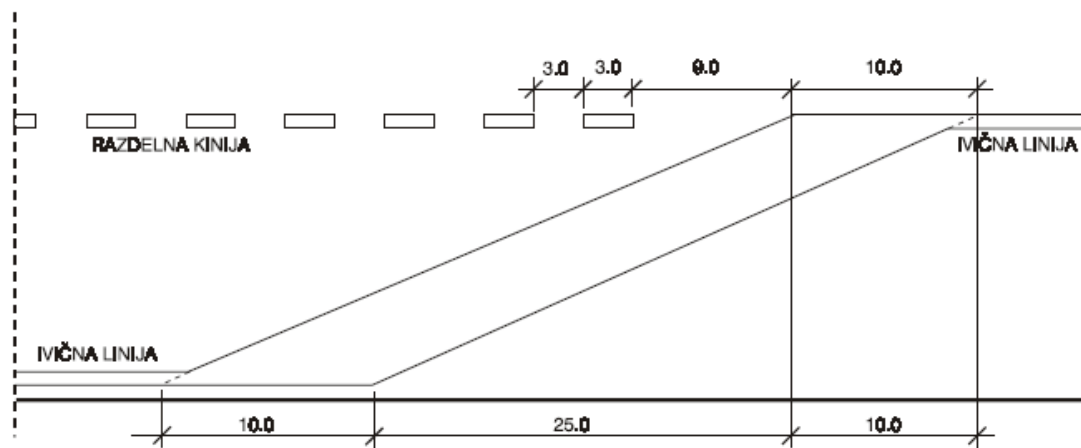
Širina prelaza biciklističke staze iznosi 1, 8 m za jednosmerne i 3, 0 m za dvosmerne biciklističke staze. Prelaz biciklističke staze se formira od kvadrata (oznaka je poznata kao "bordura") dimenzija od 0.4 do 0,6 m, zavisno od širine polja kojima se obeležava pešački prelaz. Ovi kvadrati se uvek postavljaju u visini oznaka pešačkog prelaza. Širina oznaka biciklističke staze uračunava se u širinu biciklističkog prelaza.

2.3.4 Kosnici i graničnici

a. Kosnik

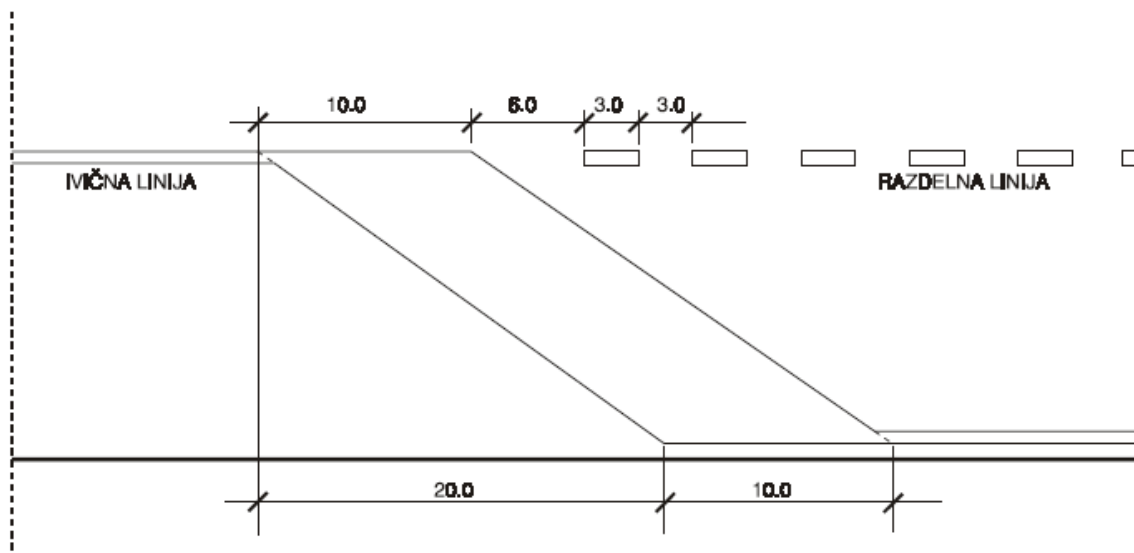
Kosnici su poprečne oznake na kolovozu koje se koriste za otvaranje odnosno zatvaranje izlivne i ulivne trake. Po ovoj definiciji može se zaključiti da se koriste gotovo isključivo na autoputevima i saobraćajnicama višeg ranga sa razdvojenim kolovozima i raskrsnicama u više nivoa.

Kosnik za zatvaranje ulivne trake prikazan je na slici 2.27.

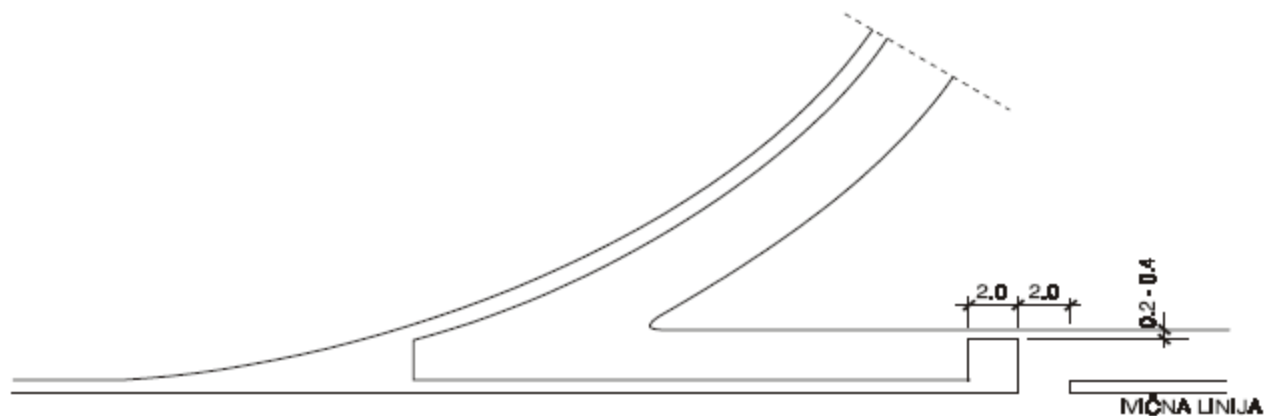
Slika 2.27

Kosnik za otvaranje saobraćajne trake prikazan je na slici 2.28.

b. Graničnik

Graničnik se koristi za zatvaranje zaustavne trake i odvajanje dela zabranjenog za saobraćaj (slika 2.30). Kao što se vidi, i ovde se radi o poprečnoj oznaci koja se koristi na autoputevima i na saobraćajnicama sa razdvojenim kolovozima i raskrsnicama u više nivoa.

Slika 2.30

Graničnik je bele boje. Ukoliko se i ivična linija projektuje kao bela polje za odvajanje ova dva elementa HS se ne projektuje.

2.4 OSTALE OZNAKE HS NA KOLOVOZU

Ostale oznake na putu su:

- 1) strelice;
- 2) polja za usmeravanje saobraćaja;
- 3) linije usmeravanja;
- 4) natpisi na kolovozu;
- 5) oznake na kolovozu koje daju učesnicima u saobraćaju dodatna obaveštenja;
- 6) oznake na kolovozu za obeležavanje saobraćajnih površina za posebne namene;
- 7) oznake na kolovozu za obeležavanje drugih saobraćajnih površina;
- 8) oznake za obeležavanje parking mesta;
- 9) oznake za obeležavanje parking mesta za osobe sa invaliditetom;
- 10) tačke na kolovozu.

Strelica na kolovozu služi za obeležavanje smeru kretanja vozila i obaveštavanje vozača o nameni saobraćajnih traka.

V-7

V-8

V-9

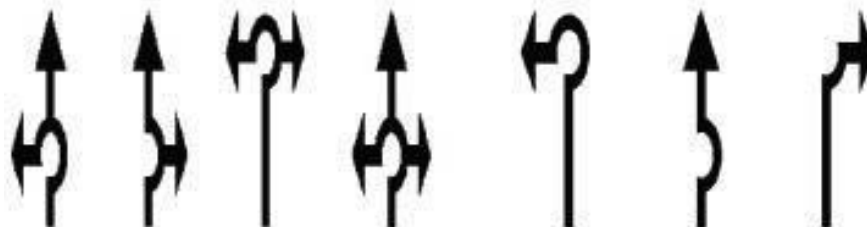
V-10

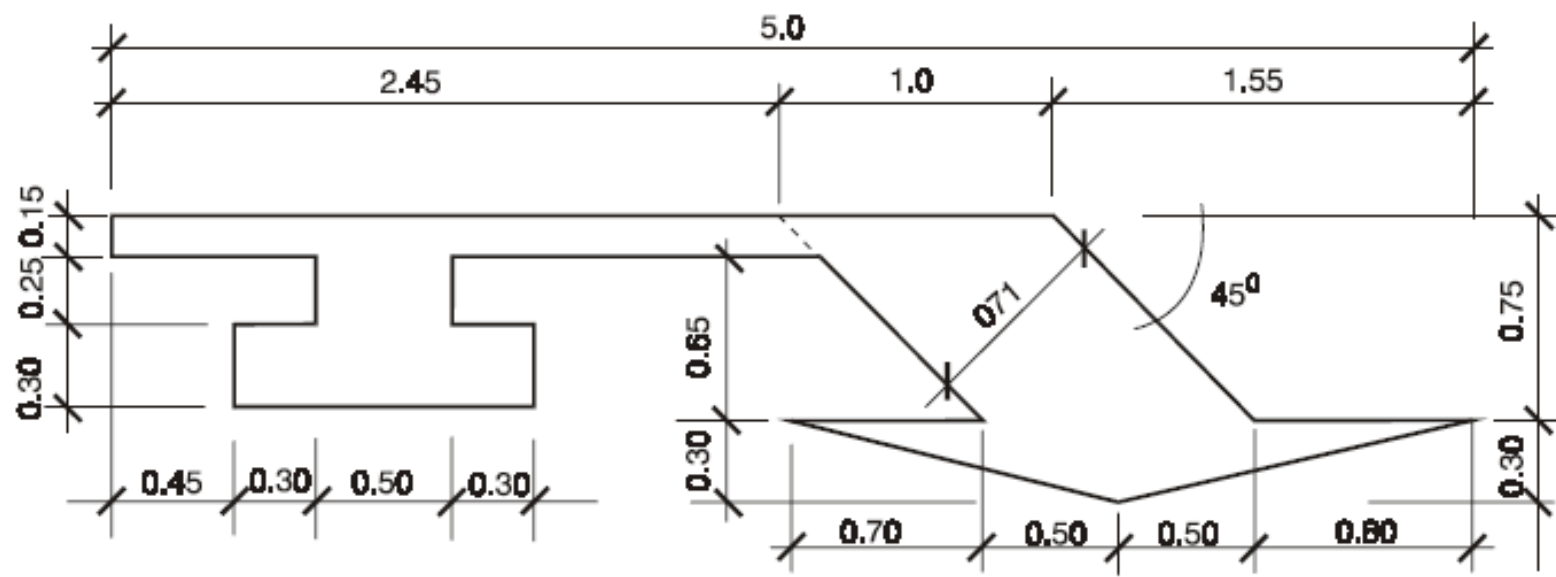
V-11

V-12

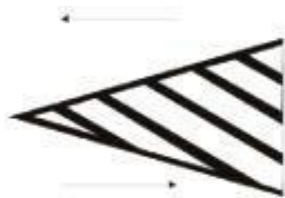

V-12.1

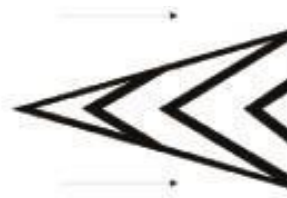

Slika 2.33

Поља за усмеравање саобраћаја, означавају површине на којима је забрањен саобраћај и на којима није дозвољено заустављање и паркирање.

V-13

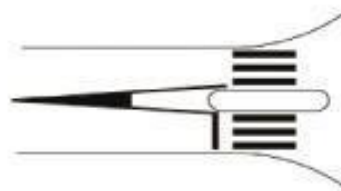

V-13.1

V-13.2

V-13.3

V-13.4

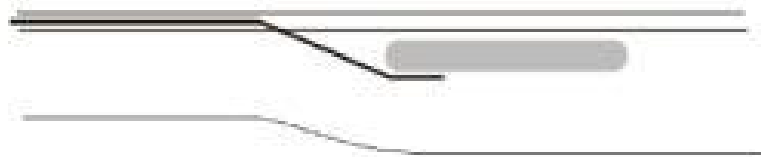

V-13.5

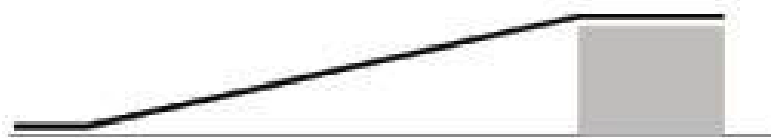

V-13.6

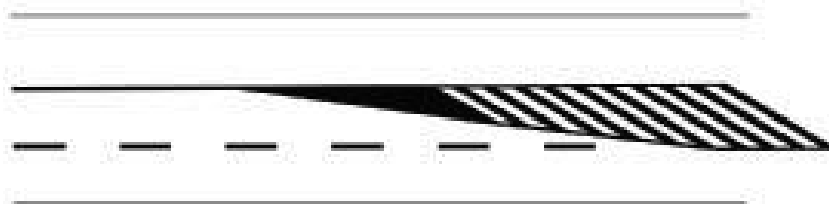
Линија усмеравања, означава место промене слободне површине коловоза испред острва за престројавање возила јавног превоза путника (V-14), служи за обликовање препреке на ивици пута (V-14.1) и за означавање промене корисне површине коловоза (V-14.2).

V-14

V-14.1

Натписи на коловозу којима се дају учесницима у саобраћају додатна обавештења су:
„STOP” (V-15), „ШКОЛА” (V-15.1), „BUS” (V-15.2), „TAXI” (V-15.3);

A rectangular sign with the word "STOP" in bold, black, sans-serif capital letters.

V-15

A rectangular sign with the word "ŠKOOLA" in bold, black, sans-serif capital letters.

V-15.1

A rectangular sign with the word "BUS" in bold, black, sans-serif capital letters.

V-15.2

A rectangular sign with the word "TAXI" in bold, black, sans-serif capital letters.

V-15.3

Ознаке на коловозу које дају учесницима у саобраћају додатна обавештења су:
„саобраћајни знакови” (V-15.4), „симбол бицикла” (V-15.5), „симбол колица за особе са инвалидитетом” (V-15.6), „симбол пешака (V-15.7)” и називи места и бројеви путева;

V-15.4

V-15.5

V-15.6

V-15.7

Ознаке на коловозу за обележавање саобраћајних површина за посебне намене, служе за: обележавање места где је забрањено заустављање, односно паркирање на тротоару на месту на којем се налази колски улаз (V-16), обележавање места где је забрањено заустављање, односно паркирање на коловозу (V-16.1), обележавање места за аутобуско стајалиште (V-16.2), обележавање места за такси возило (V-16.3);

V-16

V-16.1

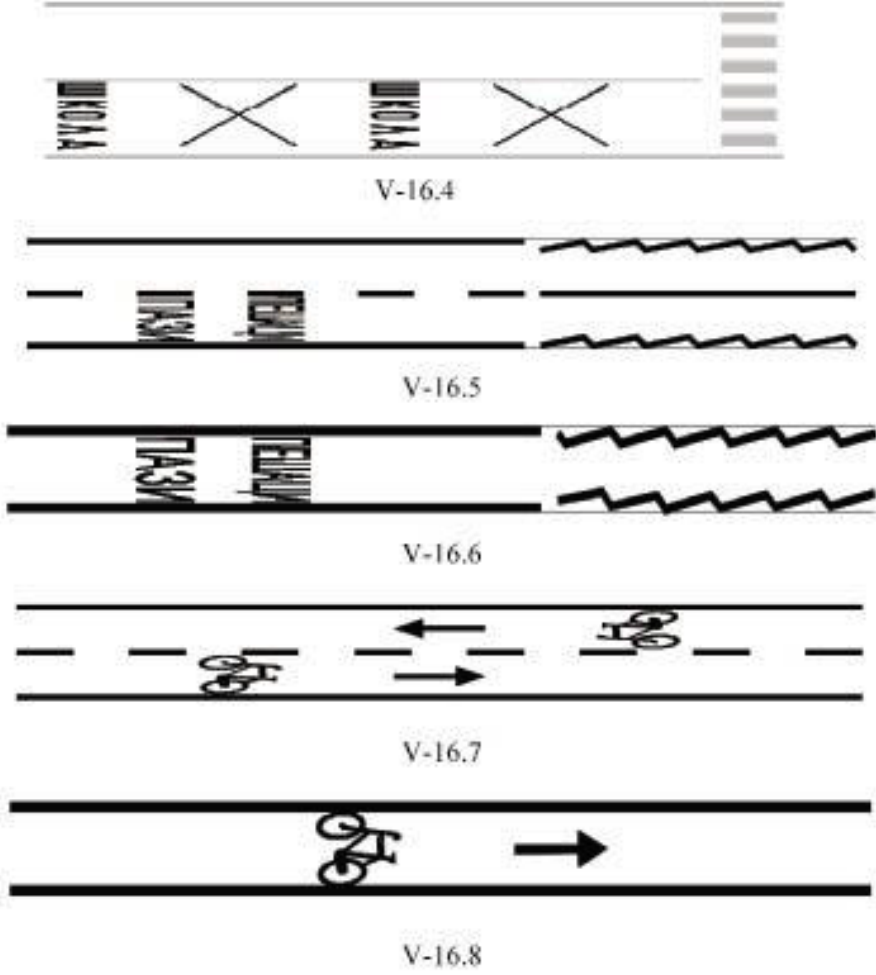

V-16.2

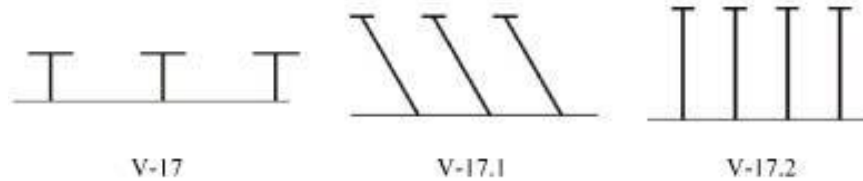

V-16.3

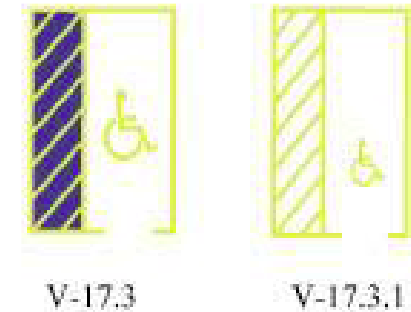
Ознаке на коловозу за обележавање других саобраћајних површина, служе за: обележавање пешачког прелаза у зони школе (V-16.4), обележавање укрштања пешачке и двосмерне бицикличке стазе (V-16.5), обележавање укрштања пешачке и једносмерне бицикличке стазе (V-16.6), обележавање двосмерне бицикличке стазе (V-16.7) и за обележавање једносмерне бицикличке стазе (V-16.8).

Ознаке за обележавање паркинг места су: „паркинг место” (V-17), (V-17.1) и (V-17.2) и ознаке које означавају место и начин паркирања возила као: подужно (V-17), косо (V-17.1) и управно (V-17.2).

Ознаке за обележавање паркинг места за особе са инвалидитетом су: „паркинг место за особе са инвалидитетом” (V-17.3) и (V-17.3.1) и означавају место за паркирање возила за особе са инвалидитетом;

Ознака „тачке на коловозу” (V-18), означава деоницу аутопута и мотопута на којој постоји опасност од појаве магле.

